

Brevdato 04-08-2023

Afsender Danske Bygningskonsulenter
(info@danskebygningskonsulenter.dk) Sendt af Sekretariat for
Danske Bygningskonsulenter:
info@danskebygningskonsulenter.dk

Modtagere Line Wenzel (Sagsbehandler, Puljeadministration); EMO-info
(emoinfo@ens.dk)

Akttitel SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om
tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse
(Energirenoveringspuljen)

Identifikationsnummer 3242962

Versionsnummer 1

Ansvarlig EMO-info

Vedlagte dokumenter SV Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om
tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse
(Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr. 3194841)
230804 Høringssvar til forslag til bekendtgørelse om tilskud til
energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse
(Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr. 3194841)

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Line Wenzel (lwzgb@ens.dk), EMO-info (emoinfo@ens.dk)
Cc: formand@danskebygningskonsulenter.dk (formand@danskebygningskonsulenter.dk),
energimaerkning@danskebygningskonsulenter.dk (energimaerkning@danskebygningskonsulenter.dk)
Fra: Danske Bygningskonsulenter (info@danskebygningskonsulenter.dk)
Titel: SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)
E-mailtitel: SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr.: 3194841)
Sendt: 04-08-2023 10:25
Bilag: 230804 Høringssvar til forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr. 3194841).pdf;

Kære Line

Hermed fremsendes Danske Bygningskonsulenters høringssvar vedr. journal nr. 2023 - 70.

Kontakt os gerne ved eventuelle spørgsmål.

Med venlig hilsen

Sekretariat for Danske Bygningskonsulenter
Thorkild Markussen
Tlf.: 6543 1130

Læs mere om os på www.danskebygningskonsulenter.dk

Fra: Line Wenzel <lwzgb@ens.dk>
Sendt: 26. juni 2023 10:48
Emne: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr.: 3194841)

Til ikke-ministerielle høringssparter

Energistyrelsen skal orientere om høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen).

Bekendtgørelsen er dags dato sendt i offentlig høring på Høringsportalen. Direkte link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67667> .

Høringssfristen er den 4. august 2023.

Med venlig hilsen / Best regards

Line Wenzel
Specialkonsulent / Special Advisor
Center for energiadministration / Centre for Energy Administration
Mobil / Cell +45 33 95 09 99
E-mail lwzgb@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

Energistyrelsen

Att.: emoinfo@ens.dk

CC: lwzgb@ens.dk

Journal nr. 2023-70.

Odense, den 4. august 2023

Danske Bygningskonsulenters høringssvar til forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringsspuljen) (ENS Id nr.: 3194841).

Kære Energistyrelse

Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med ny bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringsspuljen).

Vi har følgende kommentarer:

1. §12

Ved at ændre kravet fra en maksimal U-værdi til en isoleringstykkelse, og kun nævne referencen som "... mindst XXX mm. mineraluld eller tilsvarende..." er der ikke helt styring med, at der opnås en passende isoleringsevne, hvis der f.eks. vælges en mineraluld med dårligere Lambda-værdi end forudsætningen i beregningsmodellen. Når der angives et minimumsmål på tykkelsen, er det ligeledes uklart, om der som alternativ må vælges et tyndere isoleringslag, hvis isoleringsmaterialet til gengæld er markant bedre end forudsætningen - f.eks. kan der vælges PUR-isolering, som har en væsentlig bedre isoleringsevne end mineraluld.

Kravet til dokumentation for U-værdien gav bedre mulighed for at sikre, at energibesparelsen opretholdes, selvom det kan være besværligt for bygningsejeren. I så fald bør håndværkeren der udfører arbejdet, være kompetent til at sikre, at kravet overholdes.

2. §11

Der kan opstå tvivl om kravet om, at der ikke må være foretaget ændringer.

Er det ændringer siden bygningen opførelse, eller ændringer siden det gældende energimærker er indberettet?

Forslag til ændring i teksten:

Denne tekst: "*Endvidere skal bygningens seneste energimærkning være indplaceret på energimærkeskalaen som E, F eller G, og der må ikke være foretaget følgende ændringer:*"

Ændres til: "*Endvidere skal bygningens seneste energimærkning være indplaceret på energimærkeskalaen som E, F eller G, og der må ikke være foretaget følgende ændringer, efter indberetning af energimærket:*"

3. §11

Der er i forslaget lagt op til, at der gives tilskud til bygninger med energimærke E, F og G. Vi mener, at der også bør gives tilskud til bygninger i energiklasse D, da det ligger i den dårligste halvdel af skalaen.

To relevante eksempler:

- F.eks. kan vi nævne udskiftning af enkeltlagsvinduer, isolering af uisolerede og massive ydervægge samt øvrige uisolerede bygningsdele, hvor et energimærke i energiklasse D viser, at en forbedring er rentabel i løbet af 10-15 år.
- Et andet eksempel er udskiftning eller isolering af tekniske installationer, hvor et energimærke i energiklasse D mærke viser, at en forbedring er rentabel i løbet af 10-15 år.

Vi stiller os gerne til rådighed ved uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

**Formand for faggruppen Energimærkning
Kasper Rudolfsen**

Brevdato 29-06-2023

Afsender mjp@ejd.dk Sendt af Morten Jarlbæk Pedersen: mjp@ejd.dk

Modtagere Energistyrelsen (ens@ens.dk)

Akttitel Høringssvar - EjendomDanmark - J.nr. 2023-70 -
Energirenoveringspuljen - Høringssvar - EjendomDanmark

Identifikationsnummer 3200877

Versionsnummer 1

Ansvarlig Maria Paulsen

Vedlagte dokumenter J.nr. 2023-70 - Energirenoveringspuljen - Høringssvar -
EjendomDanmark
EjendomDanmark - Høringssvar - Energirenoveringspulje

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Jan Ellebye (je@ejd.dk), Line Wenzel (lwzgb@ens.dk)
Fra: mjp@ejd.dk (mjp@ejd.dk)
Titel: J.nr. 2023-70 - Energirenoveringspuljen - Høringssvar - EjendomDanmark
Sendt: 29-06-2023 13:57
Bilag: EjendomDanmark - Høringssvar - Energirenoveringspulje.pdf;

Til Energistyrelsen

Vedlagt er EjendomDanmarks bemærkninger til forslaget til en bekendtgørelse om en energirenoveringspulje. Såfremt vore bemærkninger giver anledning til kommentarer eller spørgsmål, står vi naturligvis til rådighed.

Venlig hilsen

Morten Jarlbæk Pedersen
Chefrådgiver, politik, analyse & international
23 80 90 33

Vester Farimagsgade 41
1606 København V

**EJENDOM
DANMARK**

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

29. juli 2023

J.nr. 2023-70

Underdirektør, cand.scient.pol.
Jan Ellebye
+45 2033 3876
je@ejd.dk

Bemærkninger til høring over forslag til bekendtgørelse om energirenoveringspuljen

EjendomDanmark takker for muligheden for at give kommentarer til den nye bekendtgørelse til energirenoveringspuljen.

Nedenfor findes først vore generelle bemærkninger til bekendtgørelsen, hvorefter følger en række nærmere kommentarer til forslagets enkelte dele.

Overordnede bemærkninger til forslaget

EjendomDanmark skal indledningsvist påpege følgende generelle forhold, der er relevante at overveje i relation til forslaget:

Behov for bedre plads til ny teknologi

Med bekendtgørelsen lægger man sig i høj grad fast på at give støtte til på forhånd definerede og velkendte, teknologiske løsninger. Dette burde ellers være løsninger, som kunne udbredes på markedsvilkår.

Frem for alene at fokusere støtteindsatsen på denne slags løsninger, burde der i bekendtgørelsen også gives plads til støtte til mere uprøvede løsninger med tilstrækkeligt energiforbedringspotentiale.

Støttereglerne og lejeloven bør spille hinanden stærkere, ikke spænde ben for energiforbedringsindsatsen

Med bekendtgørelsen tager man afsæt i de gældende regler om, at støtte til energiforbedringstiltag i udlejningsejendomme skal fratrækkes den forbedringsudgift, hvoraf en eventuel lejetilpasning beregnes. Denne bestemmelse er dog medvirkende til at underminere incitamenterne til at kaste sig over energiforbedringsprojekter i større skala.

EjendomDanmark skal derfor anbefale, at støtte fra renoveringspuljen undtages fra denne lejeretlige regel.

Mere forudsigelighed og faste rammer

Renoveringspuljen kan ifølge forslaget opdeles i flere ansøgningsrunder. I EjendomDanmark skal vi ikke vurdere, om dette er klogt eller ej, men det

synes uhensigtsmæssigt, at en sådan opdeling kan ske alene på baggrund af en diskretionær beslutning, der tages af Energistyrelsen.

Af hensyn til ansøgernes muligheder for at tilpasse og planlægge ansøgninger bør der derfor fastsættes nærmere rammer for en sådan opdeling af puljen.

Proportioner mangler i kontrolmekanismer

Det er grundlæggende problematisk, at Energistyrelsen med dette forslag ønsker at give sig selv hjemmel til indtrængning på privat grund og en – som det er formuleret – generel hjemmel til at gennemse virksomheders regnskaber m.m. Det er et i Danmark grundlæggende retsprincip, at boligen er ukrænkelig, og brevhemmeligheden skal respekteres. Hvis man ønsker at hjemle undtagelser herfor, skal man træde varsomt, og det skal ske efter grundlæggende og nøje, politiske overvejelser. Ydermere skal ethvert indgrebs proportionalitet overvejes grundigt. Ingen af disse betingelser er opfyldt i dette konkrete tilfælde, hvorfor styrelsen kraftigt bør genoverveje de dele af bekendtgørelsen, der omhandler kontrollen med tilskudsmodtagere.

Behov for en sproglig gennemgang for at styrke reglernes tilgængelighed

Flere steder i bekendtgørelsen er reglerne formuleret på en måde, der kan gøre dem mindre tilgængelige eller forståelige. Dette skyldes både, at nogle bestemmelser er knudret formuleret og bør opdeles eller omformuleres, og andetsteds at vigtige begreber som ”overkompensation” slet ikke defineres.

Disse sproglige uklarheder er problematiske af mindst to årsager: For det første bør man som offentlig myndighed af princip altid tilstræbe sig at skrive i så klar og forståelig tekst som muligt; for det andet regulerer bekendtgørelsen en tilskudspulje, hvorfor det også af hensyn til puljeadministrationen er af stor betydning, at ansøgerne til fulde har klarhed over reglerne, så ansøgningerne kan være så fyldestgørende som mulige.

EjendomDanmark skal derfor anbefale, at bekendtgørelsen gennemskrives med henblik på at øge reglernes sproglige tilgængelighed og overblikket over de enkelte krav m.m. Dette kan nemt gøres ved at definere begrebet ”overkompensation” og i højere grad at opdele omfattende enkeltbestemmelser og generelt gøre mere brug af punktopstillinger af betingelser og krav.

Bemærkninger til forslagets enkelte dele

EjendomDanmark har nærmere kommentarer til §§ 4, 10, 11, 13, 18, 19, 21, 25, 27 og 30.

Omfattede energiforbedringstiltag (§ 4)

Energistyrelsen foreslår, at der kan ydes støtte til "udvendig efterisolering af ydervæg for massiv ydervæg og let ydervæg, dog ikke for hulmur og kælderydervæg" (forslagets § 4, stk. 1, nr. 1, litra a).

EjendomDanmark vurderer, at det synes unødigt indskrænkende ikke at ville støtte energiforbedringer af hulmure.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at bestemmelsen udvides.

Energiforbedringer til drift (§ 4)

Energistyrelsen foreslår, at der kan ydes støtte til energiforbedringer af en bygningsdrift, hvis der er tale om investeringer i "balanceret mekanisk ventilation med varmegenvinding" eller "installation af fordelingsanlæg til vandbåret rumvarme" (forslagets § 4, stk. 1, nr. 2).

EjendomDanmark vurderer, at man med denne bestemmelse risikerer at udelukke andre teknologiske løsninger med samme eller større energiforbedringseffekt som de oplyste. Hverken i EjendomDanmark eller i Energistyrelsen må man formodes at kende til alle eksisterende forbedringstiltag og nye løsninger, som fremsynede virksomheder udvikler nu og fremover. Men den nuværende indskrænkning risikerer man, at de offentlige støtte midler går til de "næstbedste" løsninger.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at bestemmelsen udvides, så der også kan gives støtte til andre løsninger end de oplyste, såfremt energiforbedringseffekten af tiltagene er tilstrækkelig høj.

Forholdet mellem tilskud og forbedringsudgift til beregning af eventuel lejertilpasning (§ 10)

Energistyrelsen foreslår, at tilskud til ejere af private udlejningsejendomme "er betinget af, at tilskuddet fratrækkes i den forbedringsudgift, hvoraf udlejer beregner en eventuel lejeforhøjelse", og at udlejer forpligtes til at informere lejer herom (forslagets § 10, stk. 6).

EjendomDanmark vurderer, at grønne investeringer i ejendomme er bredt anerkendt som en af de hurtigste og samfundsøkonomisk mest effektive veje til at nå de politiske mål på klimaområdet. For at sikre en hurtig og smidig, grøn omstilling af samfundet er det således nødvendigt at sikre, at der foretages klimainvesteringer i ejendomme. Derfor det også er nødvendigt generelt at skabe tilskyndelse hertil i reguleringen f.eks. ved at undlade at

lade den direkte støtte til klimaforbedringer fratække forbedringsudgiften. Dette vil styrke ejendomsbranchens grønne investeringer uden at have direkte betydning for de offentlige finanser.

EjendomDanmark vurderer ydermere, at bestemmelsen om, at udlejere er forpligtet til at informere lejere, her synes unødvendig, da der er tale om et administrativt krav, der skal lægges oven i de i forvejen anselige proceskrav – reguleret i lejeloven og lov om boligforhold – der pålægges udlejere i forbindelse med forbedringsarbejder.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at hele eller dele af denne bestemmelse udgår.

Tilskud betinget af energimærke (§ 11)

Energistyrelsen foreslår, at der kræves et energimærke for at kunne opnå tilskud til forbedringer klimaskærm og drift, og for så vidt angår drift, henviser styrelsen i den forbindelse til § 4, stk. 1, nr. 3 (forslagets § 11).

EjendomDanmark vurderer, at der må være tale om en trykfejl, da der i forslaget ikke findes en § 4, stk. 1, nr. 3.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at fejlen rettes, så der henvises til § 4, stk. 1, nr. 2.

Energistyrelsen foreslår, at der kræves et energimærke for at kunne opnå tilskud til forbedringer klimaskærm og drift, og at dette energimærke skal være enten E, F eller G, og styrelsen oplister derefter en række ændringer, der ikke må være foretaget (forslagets § 11).

EjendomDanmark vurderer, at denne – eller rettere: disse – bestemmelse er unødigt utilgængeligt formuleret. Bestemmelsen indeholder flere krav, hvoraf nogle er klart oplyste, mens andre ikke er. Det gør det svært for lægmænd at afkode teksten og kravene deri. Bestemmelsen indeholder således tre typer af krav: at der skal være et energimærke, at energimærket skal være på et bestemt niveau, og at der er visse ændringer, der ikke må være foretaget i, på eller af ejendommen.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at bestemmelsen opdeles i tre stykker, der afspejler de tre typer af krav og omformuleres, så alle krav oplistes i tydelige og tilgængelige punktopstillinger.

Betingelser for tilsagn om støtte til forbedringer af bygningsdrift (§ 13)

Energistyrelsen foreslår en række betingelser for støtte til etablering af balanceret, mekanisk ventilation med varmegenindvinding (forslagets § 13, nr. 1).

EjendomDanmark vurderer, at denne bestemmelse er unødigt utilgængeligt formuleret. Der er i bestemmelsen en række forskellige krav, der kan være svære at afkode.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at bestemmelsen omformuleres, så den tydeligere oplister de i bestemmelsen indeholdte krav i en punktopstilling.

Yderligere vilkår for tilskud (§ 18 og § 21)

Energistyrelsen foreslår, at styrelsen i et tilsagn til en ansøger kan fastsætte yderligere krav, ansøgeren skal leve op til for at modtage tilskuddet, herunder om f.eks. afrapporteringer, tidspunkter og ekstra dokumentationskrav, samt at tilskudsmodtager er forpligtet til at bidrage til erfaringsopsamling og evaluering af ordningen.

EjendomDanmark vurderer, at denne bestemmelse er problematisk på flere måder. For det første er er problematisk, at Energistyrelsen efter eget for-godtbefindende kan stille yderligere krav til nogle tilskudsmodtagere. Selvom det naturligvis ikke vil finde sted, åbner det for muligheden for, at visse tilskudsansøgere vil føle sig forfordelt. Dette er yderst uhensigtsmæssigt. For det andet er de potentielle krav om tidspunkter for igangsættelse, færdiggørelse og ansøgning om udbetaling fuldkommen unødvendige, da der i bekendtgørelsen allerede er klare regler for disse emner. For det tredje bør styrelsen ikke kunne stille krav til en ansøger om at stå til rådighed for styrelsens interne arbejde i form af evalueringer. Det er ikke ansøgers ansvar, men styrelsens.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at denne bestemmelse i sin helhed udgår, og at § 21, stk. 3, konsekvensrettes i forlængelse heraf.

Ændring af tilsagn (§ 19)

Energistyrelsen foreslår, at styrelsen "i særlige tilfælde og efter begrundet ansøgning fra tilsagnsmodtager" kan "ændre den meddelte afgørelse om tilsagn", hvorefter dette suppleres med regler herfor (forslagets § 19).

EjendomDanmark vurderer, at bestemmelsen er unødigt utilgængeligt formuleret.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at bestemmelsen opdeles i to eller tre selvstændige stykker.

Overkompensation (§ 25 og § 30)

Energistyrelsen foreslår, at styrelsen "kan nedsætte det i tilsagnet fastsatte tilskud, hvis det vil udgøre overkompensation", og styrelsen henviser derefter til § 22, stk. 2, nr. 1, hvoraf det alene fremgår, at en ansøgning om

udbetaling af tilskud skal indeholde et projektrejskab (forslagets § 25, stk. 3). Energistyrelsen foreslår desuden, at styrelsen kan kræve tilskuddet helt eller delvist tilbagebetalt, "hvis det udbetalte tilskud udgør overkompensation" (forslagets § 30, stk. 1)

EjendomDanmark vurderer, at det er meget problematisk, at Energistyrelsen vil give sig selv mulighed for at nedsætte tilskud eller kræve tilskud tilbagebetalt på grundlag af et begreb – overkompensation – som ingensteds i bekendtgørelsen er defineret. Det fremstår derfor vilkårligt og alene op til styrelsens diskretionære vurdering, om der er tale om overkompensation, hvilket er yderst uhensigtsmæssigt og i øvrigt langt fra befordrende for tilliden til administrationen.

EjendomDanmark vurderer ydermere, at det synes ude af proportioner og medførende unødigt administration, hvis man skal til at korrigere tilsagn på baggrund af vurderinger om overkompensation. Hvis et projekt er gennemført, men ansøger har skaffet sig mulighed for at opnå de samme resultater billigere eller mere effektivt end oprindeligt skønnet, bør det ikke ligge ansøger til last.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at reglerne om overkompensation udgår, subsidiært at Energistyrelsen udtømmende definerer begrebet.

Adgang til fysiske installationer (§ 27)

Energistyrelsen foreslår, at styrelsen skal have fysisk kontroladgang "mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til fysiske installationer og konstruktioner i virksomheder, hvortil der er givet tilsagn om tilskud til energiforbedringsprojekter", og at styrelsen også skal have "adgang til virksomheders regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder materiale, der opbevares i elektronisk form" (forslagets § 27, stk. 2).

EjendomDanmark vurderer, at denne bestemmelse er utrolig vidtgående og aldeles ude af proportioner. Energistyrelsen ønsker med denne bekendtgørelse af opnå tilladelse til at trænge ind på privat ejendom. Dette er pr. definition et brud på en række retsgrundsætninger i det danske samfund, og den slags bør man håndtere med yderste varsomhed. Det gør man ikke her. Behovet for fysisk kontrol synes desuden fuldkommen unødvendigt, hvis tilskudsansøger kan anvise den ellers påkrævede dokumentation.

EjendomDanmark vurderer ydermere, at det er utrolig vidtgående og aldeles ude af proportioner at give Energistyrelsen tilladelse til en generel adgang til virksomheders regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder

materiale, der opbevares i elektronisk form alene for at kunne udøve kontrol med en tilskudspulje af så beskeden art som denne.

EjendomDanmark vurderer desuden, at denne bestemmelse er formuleret på en unødigt utilgængelig måde, hvilket kun gør problemet værre, da der jo er tale om bestemmelser med potentielt ganske vidtgående konsekvenser.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at bestemmelsen udgår og erstattes af andre og mere proportionale kontrolmekanismer.

Bortfald af tilskud (§ 29)

Energistyrelsen foreslår at fastsætte en række regler for, hvornår styrelsen kan "træffe afgørelse om helt eller delvist bortfald af tilsagn om tilskud" (forslagets § 29, stk. 1)

EjendomDanmark vurderer, at det er fornuftigt med en opstilling af de situationer, hvor styrelsen kan træffe afgørelse om bortfald af tilskud. Der mangler i bestemmelsen dog regler om forældelse – altså regler om den tidshorisont, inden for hvilken Energistyrelsen skal have truffet en sådan beslutning.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at der til bestemmelsen tilføjes en forældelsesfrist.

Bøde (§ 33)

Energistyrelsen foreslår, at ansøgere kan straffes med bøde, såfremt der afgives urigtige eller vildledende oplysninger (forslagets § 33).

EjendomDanmark vurderer, at der til denne bestemmelse mangler nøjere bestemmelser om bødens omfang.

- EjendomDanmark skal derfor foreslå, at bestemmelsen uddybes med henvisning til regler om eller særskilte bestemmelser om størrelsen på de bøder, ansøgere kan pålægges i de enkelte tilfælde.

I EjendomDanmark håber vi, at disse bemærkninger kan bistå Energistyrelsen i det videre arbejde med at kvalitetssikre forslaget, og i det arbejde står EjendomDanmark naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Jan Ellebye
Underdirektør

Høringssvar til Energireoveringspuljen

Der er mange veje til at foretage energiforbedringer i private hjem og på arbejdspladser. Firmaet Flow Loop vil gerne introducere en ny vej, som giver både private og virksomheder mulighed for at spare væsentlige mængder vand og energi til personlig hygiejne, som i private hjem står for omkring 30% af energiforbruget, kun overgået af forbruget til opvarmning.

Der har i adskillige år været stor fokus på at reducere energiforbruget til opvarmning med blandt andet varmepumper som fokusområde og det har været godt og tiltrængt. Imidlertid har det også den konsekvens, at energiforbruget til personlig hygiejne bliver en relativt stadig større del af det samlede forbrug. Samtidig har der ikke været nogen særlig fokus på at reducere forbruget af varmt vand, så det har været på samme niveau i mange år.

I forbindelse med besparelser er den nemme løsning altid i teorien at ændre folks adfærd og vaner: Sæt en lavere temperatur i hjemmet eller tag kortere bade for at give to eksempler i denne kontekst. Virkeligheden er imidlertid at det sjældent virker i det lange perspektiv og at behagelighed og komfort altid spiller en større rolle end forventet. Flow Loops recirkulerende bruser kan reducere varmtvandsforbruget og vandforbruget i øvrigt uden væsentlige ændringer i adfærd eller komfort.

Flow Loop er kommet på markedet med den recirkulerende bruser i sommeren 2022. Der er rigtig gode resultater hos de relativt få kunder som er kommet med, men tilsvarende situationen for varmepumper er markedsoptaget argumenteret ud fra de rene besparelser langsomt: Det kræver investering før besparelserne materialiserer sig og det er op ad bakke med nye innovative produkter, hvortil der er begrænset kendskab i markedet.

Forslaget er derfor at udvide støtteordningen i bygningspuljen til også at omfatte recirkulerende brusere som reducerer energiforbruget til personlig hygiejne.

Mere om Flow Loop og den recirkulerende bruser

Flow Loop er blevet grundlagt med det formål at reducere vand og energiforbrug til personlig hygiejne i private hjem, hoteller, sportsfaciliteter og på arbejdspladser.

Flow Loop har gennem blandt andet EUDP-midler udviklet en recirkulerende bruser, som gennem genanvendelse af brusevandet kan reducere vandforbruget med 80% og energiforbruget med 70%. Den recirkulerende bruser rens og desinficerer vandet under brug, så set fra den badendes perspektiv er badeoplevelsen den samme som for en traditionel bruser.

Se mere på vores hjemmeside www.flow-loop.com

Beskrivelse af Flow Loops recirkulerende bruser

Flow Loops recirkulerende bruser har to modes, som brugeren kan skifte mellem ved at trykke på en knap:

- Normal mode – ingen besparelse – intet lys rundt om trykknop
- Recirkulationsmode – her opnås en stor vand og energibesparelse – grønt lys rundt om trykknop

Når bruseren er i recirkulations-mode, suges vandet op fra gulvet. I recirkulation er vandbehandlingen som følger:

1. Grov filtrering
2. Mikrofiltrering
3. Blanding af det recirkulerede vand med varmt vand for at kompensere for temperaturtabet
4. UV-belysning af vandet for at deaktivere bakterier og vira i vandet
5. Vandet kommer ud gennem hånd- eller hovedbruser efter den badendes valg

Når bruseren recirkulerer, suges 10-11 l/min op fra gulvet og går gennem ovenstående vandbehandling. I pkt. 3 herover tilsættes 1-2 l/min for at kompensere for temperaturtabet. Det er herved vand- og energibesparelsen opnået.

Billede 1: Betjeningspanel

Billede 2: Indsugning ved gulv (punktafløb)

Billede 3: Indsugning ved gulv (linjeafløb)

Billede 4: Flow Loop fås i mange farver

Energibesparelser

Konsulentfirmaet Niras har lavet en rapport med tre cases, der er for hhv. en nybygget etageejendom, en ældre etageejendom og et hotel. For hver af de tre cases er der beregnet et før og efter scenarie hhv. uden og med Flow Loops recirkulerende bruser, som giver vand og energibesparelsen. De procentvise besparelser for de forskellige parametre er angivet i tabellen (Tabel 01).

Tabel 01.

Flow Loop i liter pr. bad har en vandbesparelse på: 82 %	Flow Loop i kWh pr. bad har en energibesparelse på: 69 %
Totalt vandforbrug i m ³ /år har en besparelse på: 34 %	Energi i kWh/m ² pr. år har en besparelse på: 9 - 28 %
Dele af rørsystem og varmtvandsbeholder dimension har en mulig nedskalering på: -1 dim.	CO ₂ i kg/CO ₂ pr. år. har en besparelse på: 8 - 27 %
Pris for vand og energi i kroner har en besparelse på: 18 - 32 %	Energimærket i klasser har en forbedring på: +1 klasse

Besparelser på landsplan

Implementeres Flow Loops recirkulerende bruser i hele Danmark med følgende forudsætninger:

1. Befolkningsgruppe i alderen 18-75 år: 4.187.600
2. Tid brugt på bad om ugen: 37 minutter
3. Vandbesparelse: 82 %
4. Energibesparelse: 69 %
5. Periode: 2023-2030

Med udgangspunkt i befolkningsgruppen i alderen 18-75 år på 4.187.600, og baseret på en undersøgelse af badevaner foretaget af Energistyrelsen, hvor gennemsnitlig badetid er 37 minutter om ugen, beregnes først det tilsvarende forbrug ved en traditionel bruser og dernæst forbruget for Flow Loops recirkulerende bruser. Ved at trække Flow Loops forbrug fra den traditionelle bruser forbrugs fås besparelserne for vand, energi og CO₂. Dette multipliceres med befolkningsgruppen og giver følgende årlige besparelser af vandforbruget, energi og reduceret CO₂ som angivet i tabel 02, ved 100 % implementering.

Tabel 02.

Enhed	Traditionel bruser	Flow Loop	Besparelse
Vand: m ³ /år	89.088.199	16.197.854	72.890.345
Energi: kWh/år	2.800.771.623 (2.8 tWh)	869.715.892 (0.8 tWh)	1.931.055.731 (1.9 tWh)
CO ₂ 2023: tCO ₂	294.081	91.320	202.761

Omstillingen til en fossilfri energisektor gør energibesparelser vigtigere end nogensinde. Ved en fuld implementering af recirkulerende brusere i alle danske hjem, vil man årligt spare 1,9 tWh. Danske husholdningers energiforbrug var i 2022 69 tWh. Herudover vil der komme ikke-beregnete energibesparelser til udvinding og behandling af mindre drikkevand, spildevandsbehandling m.m.

Hvorfor optage recirkulerende brusere som støtte berettigede på Energirenoveringspuljen?

1. Fordi badet er den næststørste forbruger af energi i hjemmet efter opvarmning
2. Fordi recirkulerende brusere er en forholdsvis ny og dyr teknologi da der ikke er opnået stor driftsfordele i produktionen endnu. Støtte vil fremme markedsøstaket og give både købere og firmaer der sælger recirkulerende brusere en hjælpende hånd i et konservativt marked
3. Udover at spare energi og dermed reducere CO2 emissionen fra badning vil det også aflaste en stadig mere presset vandforsyning, da badet er den største kilde til vandforbrug i hjemmet
4. På sigt kan Flow Loops recirkulerende brusere blive et eksport-eventyr da behovet for energi- og vandeffektiv teknologi er globalt.

Bilag

Bilag 1 – Rapport om besparelser ved brug af Flow Loops recirkulerende brusere

Brevdato 12-07-2023

Afsender Christian Sand (csa@fbr.dk)

Modtagere Energistyrelsen (ens@ens.dk)

Akttitel SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Identifikationsnummer 3222067

Versionsnummer 1

Ansvarlig Energistyrelsens officielle postkasse

Vedlagte dokumenter SV Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr. 3194841)

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Pia Saxild (PS@fbr.dk), Karin Breck (kab@fbr.dk), Line Wenzel (lwzgb@ens.dk)
Fra: Christian Sand (csa@fbr.dk)
Titel: SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen)
E-mailtitel: SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen) (ENS Id nr.: 3194841)
Sendt: 12-07-2023 09:45

Forbrugerrådet Tænk har gennemgået høringsmaterialet, støtter forslaget og har ingen yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Karin Breck
Politisk chef

Christian Sand
Forbrugerpolitisk medarbejder

Med venlig hilsen

Christian Sand

FORBRUGERPOLITISK RÅDGIVER / CONSUMER POLICY ADVISER

T +45 7211 8880 | M +45 4172 9403

W taenk.dk

Forbrugerrådet Tænk

Ryesgade 3A, 2. th. | 2200 Kbh. N

Fra: Line Wenzel [<mailto:lwzgb@ens.dk>]

Sendt: 26. juni 2023 10:48

Emne: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen) (ENS Id nr.: 3194841)

Til ikke-ministerielle høringsparter

Energistyrelsen skal orientere om høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen).

Bekendtgørelsen er dags dato sendt i offentlig høring på Høringsportalen. Direkte link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67667>.

Høringsfristen er den 4. august 2023.

Med venlig hilsen / Best regards

Line Wenzel

Specialkonsulent / Special Advisor

Center for energiadministration / Centre for Energy Administration

Mobil / Cell +45 33 95 09 99

E-mail lwzgb@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

Energistyrelsen
Center for energieffektivisering
Att.: Line Wenzel
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

København, den 10. juli 2023

Svar på høring vedrørende bekendtgørelse om tilskud til energibesparelser i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen).

Glarmesterlauget i Danmark finder det positivt, at der vil blive ydet støtte til udskiftning af vinduer og montering af forsatsløsninger. Samtidig er det meget positivt, at der kun regnes med en slags vinduer hvortil der kan opnås tilskud – det vil fjerne mange misforståelser og uklarheder mellem forbrugere og udførende. Ligeledes ser vi det positivt, at der ikke længere skelnes mellem arealer over og under 40 kvm.

Forsatsvinduers g-værdi

Af det tilsendte udkast § 12, stk. 6 fremgår det, at *ruden* i en forsatsløsning skal have en g-værdi på mindst 0,6. Vi gør opmærksom på at med dette krav udelukkes muligheden for brug af tre lags energiruder i forsatsrammen, da tre lags energiruder typisk har en g-værdi på cirka 0,53. Ligeledes udelukkes brugen af tolags energiruder med lamineret glas. Lamineret glas anvendes typisk til støjdemning, sikring af værdier og for at opnå tilfredsstillende personsikkerhed.

Vi finder denne væsentlige begrænsning uhensigtsmæssig, og forslår derfor denne ændres. Hvis kravet til g-værdi sættes til mindst 0,5 vil det sikre, at der kan anvendes tre lags energiruder og tolags energiruder med lamineret glas.

Udskiftning af ruder

Ved udskiftning af hele vinduer med komplette ramme-karm systemer anvendes en stor mængde ressourcer og affaldsmængden øges sammenlignet med blot udskiftning af ruden. Samtidig er den opnåede energibesparelse ved at skifte hele vinduet, sammenlignet med blot ruden minimal. Vi finder derfor, at der bør indføres en mulighed for tilskud til udskiftning af gamle termoruder til nye energiruder i eksisterende ramme-karm systemer i tilskudsordningen.

Med venlig hilsen
Glarmesterlauget i Danmark

Mikkel L. Thomsen

Brevdato 15-07-2023

Afsender ps@glasindustrien.dk

Modtagere Energistyrelsen (ens@ens.dk)

Akttitel Høringssvar - Glasindustrien - Høringssvar til ENS Id nr.:
3194841

Identifikationsnummer 3228459

Versionsnummer 1

Ansvarlig Line Wenzel

Vedlagte dokumenter Høringssvar til ENS Id nr. 3194841
ENS høringssvar 150723

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Line Wenzel (lwzgb@ens.dk), Carl Axel Lorentzen (cal@glasfakta.dk), Mikkel Thomsen (mt@glarmesterlauget.dk)
Fra: ps@glasindustrien.dk (ps@glasindustrien.dk)
Titel: Høringssvar til ENS Id nr.: 3194841
Sendt: 15-07-2023 12:49
Bilag: ENS høringssvar 150723.pdf;

Vedr. **Energistyrelsen**

Vedr.: Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen)

Idet vi takker for muligheden for at afgive høringssvar til 'Bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen)' ENS ID nr. 319484, fremsendes hermed vore kommentarer til forslaget.

De to E_{ref} har nu samme formel som BR18

Tak for, at der nu fra Energistyrelsen bruges sammen beregningsformel for E_{ref} som i BR18. Forvirringen har været stor, når der skulle bruges en anden "positivliste" for vinduer end i BR18.

Vinduer – ingen klasse eller grænser for areal

Godt, at vinduer ikke længere deles ind i klasser og prisgrupper for over og under 40m², dermed undgås. Det gav mange uklarheder og dermed misforståelser.

Forsatsløsninger – krav til g-værdi for ruden

I høringforslaget er g-værdien sat til at skulle være mindst 0,6 jf. §12 stk. 6.

Det er et problem, for det udelukker 3-lags energiruder (g-værdi typisk omkring 0,53) og 2-lags energiruder med lamineret glas (g-værdi på 0,49-0,52, alt efter placering af laminat og tykkelse af glas mv. Lamineret glas er her en forudsætning iht. krav i BR om personsikkerhed eller støjreduktion.

En grænse på 0,5 ville derfor være bedre og svare til de værdier, der findes på markedet.

Egentlig er kravet om g-værdi uvæsentligt, vigtigere ville det være at undgå et krav om g-værdi og i stedet have et krav til LT-værdi (Lystransmittans % iht DS/EN 410), som er mere relevant, og hvor værdier for 2-lag ca. 0,78-0,80 og 3-lag ca. 0,72-0,74, afhængig af krav om lamineret glas, kunne forudsættes?

Tilskud til rudeudskiftning mangler

Energibesparelsen, der opnås ved at skifte hele vinduet i forhold til alene at skifte ruden, kompenserer ikke for den ekstra klimabelastning fra at udskifte ramme-karm systemet på et vindue, der intet fejler.

Der

mangler
således en
mulighed
for tilskud
til

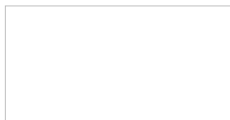
udskiftning
af gamle
termorud
er til
energirud

er.

Vi ser frem til frem til en kvittering for modtagelsen af ovenstående.

Med venlig hilsen

Glasindustrien

CVR 10 23 46 46

Poul Sabroe, CCO
Public Relations

T: 2940 0281

Energistyrelsen
Center for Energiadministration

Lørdag 15. juli 2023

Vedr.: Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Idet vi takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslag om '**Bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)**' ENS ID nr. 3194841 , fremsendes hermed vore kommentarer til forslaget.

De to E_{ref} har nu samme formel som BR18

Tak for, at der nu fra Energistyrelsen bruges sammen beregningsformel for E_{ref} som i BR18. Forvirringen har været stor, når der skulle bruges en anden "positivliste" for vinduer end den gældende i BR18.

Vinduer – ingen klasse eller grænser for areal

Godt, at vinduer ikke længere deles ind i klasser, og prisgrupper for over og under 40 kvm. dermed undgås. Det gav mange uklarheder og dermed misforståelser.

Forsatsløsninger – krav til g-værdi for ruden

I høringforslaget er g-værdien sat til at skulle være mindst 0,6 jf. §12 stk. 6. Det er et problem, for det udelukker 3-lags energiruder (g-værdi typisk omkring 0,53) og 2-lags energiruder med lamineret glas (g-værdi på 0,49-0,52, alt efter placering af laminat og tykkelse af glas mv. Lamineret glas er her en forudsætning aht. krav i BR om personsikkerhed eller støjreduktion. En grænse på 0,5 ville derfor være bedre og svare til de værdier, der findes på markedet.

Egentlig er kravet om g-værdi uvæsentligt, vigtigere ville det være at undgå et krav om g-værdi og i stedet have et krav til LT-værdi (Lystransmittans % iht DS/EN 410), som er mere relevant, og hvor værdier for 2-lag ca. 0,78-0,80 og 3-lag ca. 0,72-0,74, afhængig af krav om lamineret glas, kunne forudsættes?

Tilskud til rudeudskiftning mangler

Energibesparelsen, der opnås ved at skifte hele vinduet i forhold til alene at skifte ruden, kompenserer ikke for den ekstra klimabelastning fra at udskifte ramme-karm systemet på et vindue, der intet fejler.

Der mangler således en mulighed for tilskud til udskiftning af gamle termoruder til energiruder.

Vi ser frem til frem til en kvittering for modtagelsen af ovenstående.

Med venlig hilsen

Poul Sabroe
Glasindustrien

Glasindustrien
CVR 10 23 46 46

Possibility in every drop

GRUNDFOS HOLDING A/S
Poul Due Jensens Vej 7
Dk-8850 Bjerringbro
Denmark
T +45 8750 1400
www.grundfos.com
j-nr: 2023-70

Høringssvar vedr. bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Att.: Line Wenzel, Energistyrelsen

Grundfos takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Grundfos støtter overordnet bekendtgørelsen og bakker op om, at Bygningspuljen deles op i en renoverings- og en varmepumpepulje. Det giver transparens i forhold til, hvad tilskudsmidlerne går til, hvilket er positivt. Samtidig bakker Grundfos op om bekendtgørelsens forenkling af adgangen til tilskudsmidlerne. Grundfos støtter dermed både den foreslåede sammenlægning af tilskudssatserne og forenklingen af dokumentationskrav, så ansøgningsforløbet gøres mindre kompliceret.

Grundfos mener, at Renoverings- og Varmepumpepuljen er helt centrale brikker i Danmarks energieffektiviseringsindsats og dermed også den grønne omstilling. Det er derfor vigtigt, at den fremover udvides, så flere rentable energioptimerende tiltag kan fremmes af puljen. **Grundfos opfordrer derfor til, at puljen fremover udvides**, så den yder tilskud til projekter, der fremmer digitalisering, bygningsautomatik, installationer og fleksibilitet. Et konkret eksempel er cirkulationspumper. Ifølge Grundfos' egne beregninger¹ findes der 400-500.000 ineffektive cirkulationspumper i Danmark, som er nemme og hurtige at udskifte og ofte har en meget kort tilbagebetalingstid.

Grundfos mener samtidigt, **at der bør være et dokumentationskrav til indregulering af bygningens varmesystem, hvis man benytter varmepumpepuljens midler**. I Tyskland forventes 80% af alle varmeanlæg at være forkert indreguleret², og ud fra egne markedsdata forventes lignende tal i Danmark. Korrekt indregulering sikrer en jævn opvarmning af en bygning rum hvormed energibesparelser på op til 20% til opvarmning kan opnås³. Kravet til indregulerede varmesystemer i Bygningsreglementet halter dog, fordi der mangler de nødvendige krav til at bevise at det er sket. I dag kan dette gøres hurtigt og effektivt, hvor nye pumper kan udskrive en rapport om, at varmesystemet er indreguleret.

Grundfos står til rådighed for eventuelle spørgsmål, som høringssvaret måtte afføde og kan kontaktes på tlf: +4542111239 eller mail katrinekristensen@grundfos.com

Med venlig hilsen
Katrine Kristensen
Public Affairs Advisor, Grundfos.

¹ Egne beregninger er baseret på salgsdata, markeddata fra interne og eksterne kilder, en gns. pumpelevetid på 15 år, og renoveringsrater baseret på rapport fra Lindberg International.

² Altendorfer, F. (2017): "Statement regarding hydronic balancing", FH Münster – University of Applied Sciences.

³ <https://www.grundfos.com/solutions/learn/research-and-insights/uneven-heat-distribution-in-domestic-heating-systems>

Brevdato 26-07-2023

Afsender Mariann Anderson (marian@kk.dk)

Modtagere Energistyrelsen (ens@ens.dk); Line Wenzel (Sagsbehandler, Puljeadministration)

Akttitel Høringssvar - Københavns Kommune - til Forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Identifikationsnummer 3235876

Versionsnummer 1

Ansvarlig Line Wenzel

Vedlagte dokumenter Høringssvar fra Københavns Kommune til Forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)
2023-0315202-1 Høringssvar til Forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbed 50831636_32732678_0

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk), Line Wenzel (lwzgb@ens.dk)
Cc: Pål Damgaard Hasselager (LL6U@kk.dk), lc2e@kk.dk (lc2e@kk.dk), lh0s@kk.dk (lh0s@kk.dk), Søren Bjarnø (P18C@kk.dk), Erik Dam (G12B@kk.dk), T79U@kk.dk (T79U@kk.dk)
Fra: Mariann Anderson (marian@kk.dk)
Titel: Høringssvar fra Københavns Kommune til Forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen)
Sendt: 26-07-2023 14:57
Bilag: 2023-0315202-1 Høringssvar til Forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbed 50831636_32732678_0.pdf;

Til Energistyrelsen

Hermed fremsendes høringssvar fra Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning til Forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen).

Med venlig hilsen

Mariann Anderson
Specialkonsulent
Område for Klima

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Klima og Byudvikling

Njalsgade 13, 3. sal
Postboks 348
2300 København S

Mobil 3033 9544
E-mail marian@kk.dk
EAN 5798009809452

Energistyrelsen

Høringssvar til Forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

25. juli 2023

Sagsnummer
2023-0315202

Dokumentnummer
2023-0315202-1

Hermed fremsendes høringssvar fra Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune til forslaget til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen).

Teknik- og Miljøforvaltningen har følgende kommentarer, særligt i forhold til etageboligejendomme:

§ 4: Anvendelse af byggeteknisk rådgivning bør være et krav, og bør kunne modtage tilskud.

§ 4, stk. 2: Der findes mange etageboligejendomme med utidssvarende fjernvarmeanlæg, og energisparepotentialet ved reovering af disse er stort. På den baggrund er det ærgerligt, at energiforbedringer hertil ikke er omfattet af tilskudsordningen.

§ 11: Tilskud er målrettet E, F og G-mærkede boligejendomme, hvilket giver mening i forhold til at nå ud til ejendomme med størst energisparepotentiale på bygningens klimaskærm. Det er dog Københavns Kommunes erfaring, at der også findes store energisparepotentialer i D-mærkede boligejendomme, som der er mange af i København, og at en optimering af driften af bygningerne, oftest er lige så relevant i ejendomme med et bedre energimærke end E, F eller G.

§ 12, stk. 2: Efterisolering af tag/tagrum stiller høje krav til, at der sikres tilstrækkelig ventilation af tag/tagkonstruktion. Der bør være krav om, at der benyttes byggeteknisk rådgiver til dette eller som minimum stilles krav om, at følge "SBI-anvisning 273 - Tage".

Klima og Byudvikling
Område for Klima
Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

§ 12, stk. 6: Det fremgår af denne §, at: "*Ved montering af forsatsvindue eller vindue med koblet ramme, jf. § 4, stk. 1, nr. 1, litra f, skal vinduerne før energiforbedringstiltagets påbegyndelse have en U-værdi ikke lavere en 2,0 W/m²K.*" Det kan være vanskeligt at dokumentere den faktiske U-værdi efter renoveringen, fordi en stor del vil afhænge af de eksisterende vinduer, hvis U-værdi er udokumenteret. I stedet (eller måske udover det) kan der stilles funktionelle krav til vinduet efter renoveringen som f.eks. krav om udluftningsventiler og tæthed.

Ligeledes det kan være vanskeligt at fastsætte og dokumentere en U-værdi på det oprindelige vindue, hvorfor kravet alene kunne omfatte den nye del af vinduet.

Venlig hilsen

Mariann Anderson
Klimaenheden
Klima & Byudvikling

4. august 2023

Høringssvar vedr. bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Att.: Line Wenzel, Energistyrelsen

SYNERGI takker for muligheden for at afgive høringssvar.

SYNERGI støtter overordnet bekendtgørelsen. SYNERGI bakker op om, at Bygningspuljen deles op i en renoverings- og en varmepumpepulje. Det giver transparens i forhold til, hvad tilskudsmidlerne går til, hvilket er positivt.

SYNERGI bakker også op om bekendtgørelsens forenkling af adgangen til tilskudsmidlerne. SYNERGI støtter dermed både den foreslåede sammenlægning af tilskudssatserne og forenklingen af dokumentationskrav, så ansøgningsforløbet gøres mindre kompliceret.

SYNERGI mener, at Renoverings- og Varmepumpepuljen er helt centrale brikker i Danmarks energieffektiviseringsindsats og dermed også den grønne omstilling. Det er derfor vigtigt, at den fremover udvides, så flere rentable energioptimerende tiltag kan fremmes af puljen. SYNERGI opfordrer derfor til, at puljen fremover udvikles, så den yder tilskud til projekter som fremmer digitalisering, bygningsautomatik, installationer og fleksibilitet.

SYNERGI har derudover ingen bemærkninger til høringen, men står til rådighed for eventuelle spørgsmål, som høringssvaret måtte afføde.

Med venlig hilsen,

Katrine Bjerre M. Eriksen

Direktør, SYNERGI

kb@synergiorg.dk

Vesterbrogade 1C, 5. sal, København V

Brevdato 03-08-2023

Afsender Johny H. Jensen (JHJ@DI.DK)

Modtagere Energistyrelsen (ens@ens.dk); Line Wenzel (Sagsbehandler, Puljeadministration)

Akttitel Høringssvar - VinduesIndustrien - Bekendtgørelsesændring

Identifikationsnummer 3242526

Versionsnummer 1

Ansvarlig Line Wenzel

Vedlagte dokumenter Bekendtgørelsesændring
ENS_Bekendtgørelsesændring_2023_JHJ

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk), Line Wenzel (lwzgb@ens.dk)
Cc: ca@hvidbjergvinduet.dk (ca@hvidbjergvinduet.dk)
Fra: Johny H. Jensen (JHJ@DI.DK)
Titel: Bekendtgørelsesændring
Sendt: 03-08-2023 10:11
Bilag: ENS_Bekendtgørelsesændring_2023_JHJ.pdf;

Til ENS,

Herved hørings svar fra VinduesIndustrien.

Med venlig hilsen

Johny H. Jensen

Seniorchefkonsulent
(+45) 5121 2419 (Mobil)
jhj@di.dk
di.dk

Dansk Industri

Læs, hvordan DI behandler og beskytter
persondata i [DI's Privatlivspolitik](#)

Att.: Energistyrelsen

(ens@ens.dk, lwzgb@ens.dk)

Høringssvar - Udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Baggrund

I den politiske aftale "Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022" af d. 25. juni 2022 blev aftalepartierne enige om, at tilskudspuljerne målrettet bl.a. energirenoveringer skal gennemgå et serviceeftersyn. Dette tiltag skal pege på, hvordan det kan gøres mere enkelt for den enkelte borger og almene boligorganisation at søge om støtte til energirenoveringer, samt hvordan sagsbehandlingstiderne kan nedbringes.

VinduesIndustrien

VinduesIndustrien er en brancheforening for 45 producenter af fabriksfremstillede facadevinduer og yderdøre i alle materialer og udformninger, bl.a. termo-, forsats- og koblede vinduessystemer. Branchens virksomheder fremstiller ca. 1,5 mio. enheder pr. år til både nybyggeri og til vinduesudskiftninger. Branchens virksomheder omsætter for ca. DKK 7,4 mia.

Generelle kommentarer

VinduesIndustrien anerkender som udgangspunkt, at revisionen gør puljen mere enkel at administrere og at ansøge om tilskud til. - Dog har VinduesIndustrien følgende generelle kommentarer:

Opdelingen af tilskudspuljen i 'en del for klimaskærmen' og 'en del specifik for varmepumper' honorerer ikke det af EU udviklede princip om at sætte "Energy Efficiency First". En velisoleret facade med energieffektive vinduer nedsætter behovet for opvarmning og dermed udledning af CO₂. I stedet bør puljerne samtænkes med en honorering af det ovennævnte princip om at sætte "Energy Efficient First".

At yde tilskud til specifikke produkter med skærpede ydeevne eller teknologier indenfor energiproducerende enheder, såsom fx varmepumper kan vise sig på sigt ikke at være hensigtsmæssigt, når man udelader at betragte de forhold som de bliver indbygget i.

VinduesIndustrien anbefaler derfor helt at fjerne de produktrettede tilskud og udelukkende belønne de boligejere, som formår at løfte hele boligens energimærke, jf. skalaen A-G, med et tilskud eller et fradrag. Herved bliver tilskuddet produkt- eller teknologineutralt, og de produkter eller teknologier, der viser sig at være de mest rentable og bæredygtige, kan vinde frem på helt almindelige markedsvilkår.

Tilskudskriterier for vinduer

VinduesIndustrien er enige i, at kriterierne for vinduer kan forenkles med kun en energiklasse. Men vi mener dog, at det er energiklasse 1, der skal bibeholdes, idet vi anser denne for den mest omkostningseffektive/rentable energiklasse, set i forhold til de boliger, hvortil vinduerne skal indbygges (- boliger med energimærkerne E, F og G).

At stille skærpede krav i forhold til Bygningsreglementets mindstekrav ved en vinduesudskiftning er jf. Professor Per Heiselberg, bygningseksperter og medlem af Klimarådet, ikke rentabelt og giver ikke dokumenterbare ekstra energibesparelser for bygningsejerne.

For at opfylde de skærpede krav anvendes typisk ruder der er dyrere end producenterens standardruder, eller er vinduessystemet et moderne system, der er udformet på en sådan måde, at en indpasning til den eksisterende facadearkitektur er vanskelig eller umulig. Det begrænser udbuddet og fordyrer produkterne og kan medvirke til, at boligejerne træffer de forkerte valg mht. at bevare boligernes facadearkitektur.

Mht. puljens indflydelse på at 'drive' en efterspørgsel efter endnu mere energieffektive vinduessystemer end allerede indført i BR18, så vurderer vi, som branche, - qua puljens lille størrelse og de skærpede kriterier - at vinduessystemerne, der er godkendt i energiklasse 2, kun vil blive efterspurgt, når der ansøges om et tilskud fra puljen.

Vi vil meget gerne anmode om et møde, hvor vi kan drøfte ovenstående - og også meget gerne med inddragelse af uvildige bygningseksperter.

På forhånd tak.

Med venlig hilsen

Johnny H. Jensen

Energistyrelsen
ens@ens.dk
cc. lwzgb@ens.dk

København, den 4. august 2023

J nr. 2023-70 Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (energirenoveringspuljen)

Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation (ABF) har modtaget ovennævnte udkast til bekendtgørelse om energirenoveringspuljen i høring, og vi har bemærkninger til muligheden for at opnå tilskud til energimærkning.

ABF har i tidligere høringssvar af 8. marts og 10. august 2021 til bekendtgørelser om bygningspuljen bemærket, at reglerne om tilskud til energimærkning alene var indrettet til gavn for parcelhusejeren, da de faste beløbsgrænser i praksis gjorde, at andelsboligforeninger ikke kunne opnå tilskud.

Det fremgår af § 1, stk. 3 i udkastet til bekendtgørelse om energirenoveringspuljen, at der kan ydes tilskud til energimærkninger af andelsboligforeningers bygninger. Af § 16 fremgår det, at tilskud til energimærkning udmåles i forhold til det tilskud, der ydes til energiforbedringsprojektet. Det fremgår også, at der ved tilskud til et energiforbedringsprojekt på kr. 5.000-10.000 kan ydes et tilskud på kr. 750 til energimærkning. Der angives ikke yderligere beløbsgrænser i udkastet til bekendtgørelsen.

Som ABF har påpeget i de ovennævnte høringssvar, er det forbundet med væsentlige omkostninger for andelsboligforeninger i tæt/lav bebyggelse at få energimærket alle foreningens boliger, da disse efter lovgivningen om energimærkning skal energimærkes enkeltvis for hvert hus. ABF skal derfor opfordre til, at det præciseres i § 16, hvilket tilskud til energimærkning, der kan ydes, når der er tale om større tilskud til energiforbedringsprojektet. ABF har konkret erfaring med andelsboligforeninger, der har betalt op mod kr. 100.000 for at få energimærket hele foreningen, fordi energikonsulenten har beregnet fuld lovlig pris for alle foreningens bygninger. Det kræver blot en forening på 15 andele at nå op på kr. 100.000, og det uagtet, at der ofte er tale om identiske boliger. Det har derfor væsentlig betydning, at reglerne for tilskud til energimærkning indrettes på en sådan måde, at det vil være attraktivt for andelsboligforeninger i tæt/lav bebyggelse at søge om tilskud til energiforbedrende tiltag.

Med venlig hilsen

Jan Hansen
Direktør

**Andelsboligforeningernes
Fællesrepræsentation**

Vester Farimagsgade 1, 8. sal
1606 København V

abf@abf-rep.dk
Tlf. 33 86 28 30

Brevdato 29-06-2023

Afsender Helge Birkerod Aaquist (hba@bsf.dk)

Modtagere Energistyrelsen (ens@ens.dk)

Akttitel Høringssvar - Byggeskedefonden - Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse. Jeres j nr. 2023-70

Identifikationsnummer 3201142

Versionsnummer 1

Ansvarlig Line Wenzel

Vedlagte dokumenter Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse. Jeres j nr. 2023-70

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: Line Wenzel (lwzgb@ens.dk)
Fra: Helge Birkerod Aaquist (hba@bsf.dk)
Titel: Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse. Jeres j nr. 2023-70
Sendt: 29-06-2023 15:10

Byggeskadefonden har gennemgået forslaget, og har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Helge Birkerod Aaquist

Juridisk konsulent

2215 5395 · hba@bsf.dk

Byggeskadefonden

Studivestryde 50

1554 København V

3376 2000 · bsf@bsf.dk · <https://www.bsf.dk>

 BYGGESKADEFONDEN

Brevdato 26-06-2023

Afsender Dansk Arbejdsgiverforening (da@da.dk) Sendt af Henriette A. R. Petersen: HAP@da.dk

Modtagere Line Wenzel (Sagsbehandler, Puljeadministration)

Akttitel Høringssvar - DA - SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Identifikationsnummer 3195233

Versionsnummer 1

Ansvarlig Line Wenzel

Vedlagte dokumenter SV Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr. 3194841)

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Line Wenzel (lwzgb@ens.dk)
Fra: Dansk Arbejdsgiverforening (da@da.dk)
Titel: SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)
E-mailtitel: SV: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr.: 3194841)
Sendt: 26-06-2023 11:31

Kære Line Wenzel

Ovennævnte falder uden for DA's virkefelt, og vi ønsker ikke at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Henriette A. R. Petersen
Grafiker

Fra: Line Wenzel <lwzgb@ens.dk>

Sendt: 26. juni 2023 10:52

Emne: Orientering om høring over forslag til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) (ENS Id nr.: 3194841)

Til ikke-ministerielle høringsparter

Energistyrelsen skal orientere om høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen).

Bekendtgørelsen er dags dato sendt i offentlig høring på Høringsportalen. Direkte link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67667>.

Høringsfristen er den 4. august 2023.

Med venlig hilsen / Best regards

Line Wenzel

Specialkonsulent / Special Advisor

Center for energiadministration / Centre for Energy Administration

Mobil / Cell +45 33 95 09 99

E-mail lwzgb@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of The Ministry of Climate, Energy and Utilities

Energistyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://ens.dk/om-os/energistyrelsens-behandling-af-personoplysninger>

Brevdato 03-08-2023

Afsender Rune Dybvad Simonsen (ruds@danskerhverv.dk)

Modtagere Energistyrelsen (ens@ens.dk)

Akttitel Høringssvar - Dansk Erhverv - Høringssvar: bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer

Identifikationsnummer 3242686

Versionsnummer 1

Ansvarlig Line Wenzel

Vedlagte dokumenter Høringssvar bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer
Dansk Erhvervs høringssvar vedrørende bekendtgørelse om tilskud til ener-giforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen).

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 09. aug 2023

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: hoeringssager@danskerhverv.dk (hoeringssager@danskerhverv.dk), Line Wenzel (lwzgb@ens.dk), esmo@danskerhverv.dk (esmo@danskerhverv.dk), Ulrich Bang (uba@danskerhverv.dk)
Fra: Rune Dybvad Simonsen (ruds@danskerhverv.dk)
Titel: Høringssvar: bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer
Sendt: 03-08-2023 13:35
Bilag: Dansk Erhvervs høringssvar vedrørende bekendtgørelse om tilskud til ener-giforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)..pdf;

Kære Energistyrelsen

Vedhæftet er et høringssvar på vegne af Dansk Erhverv vedr. energirenoveringspuljen. Journalnummer: 2023-70

Med venlig hilsen

Rune Dybvad Simonsen
Chefkonsulent

M. +4541870880
T. +4533746484
RUDS@DANSKERHVERV.DK

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for et af verdens mest handlekraftige erhvervsliv. Vi handler på vegne af 18.000 medlemsvirksomheder og 100 brancheforeninger. Det er vores vision, at Danmark skal være verdens bedste land at drive virksomhed i. Det starter med erhvervslivets rammevilkår.

DANSK ERHVERV
Børsen
DK-1217 København K

CVR nr. 43232010
info@danskerhverv.dk
T. +45 3374 6000

www.danskerhverv.dk

[Læs vores persondatapolitik online](#)

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Journalnummer: 2023-70

Den 3. august 2023

Dansk Erhvervs høringsvar vedrørende bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energireoveringspuljen).

Dansk Erhverv takker for muligheden for at afgive høringsvar til bekendtgørelse om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i bygninger til helårsbeboelse.

Dansk Erhverv bakker op om at reducere udledninger af drivhusgasser og dermed nå klimamålene. Det kræver omfattende elektrificering af Danmark, udbygning af vedvarende energi, et fremtids-sikkert elnet samt energieffektiviseringer.

Tilskudspuljer er omkostningstunge at administrere, og medfører stop-go effekter, da nødvendige investeringer i den grønne omstilling kan blive udskudt, til der kan opnås tilskud. Dette er kontra-produktivt for den grønne omstillings fremdrift.

Dansk Erhverv støtter sigtet med opsplitningen af Bygningspuljen til hhv. konverteringer og energireoveringer, som skal gøre puljen mindre bureaukratisk og mindske stop-go effekter. Det er et skridt i den rigtige retning, men bør på længere sigt erstattes af en fradragsmodel.

Dansk Erhverv ønsker et energieffektiviserings- og elektrificeringsfradrag, der har følgende fordele:

- Det vil muliggøre hurtigere udfasning af fossile brændsler og dermed også fremskynde den grønne omstilling, da processen afbureaukratiseres.
- Det vil sikre kontinuerlige grønne investeringer, fordi stop-go effekter minimeres.

I er velkomne til at kontakte nedenstående, hvis I spørgsmål til høringsvaret.

Med venlig hilsen

Rune Dybvad Simonsen

Chefkonsulent, Klima og Energi, Dansk Erhverv